

Bestuursvoorstel

Onderwerp: Toestemming tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling het Waterschapshuis (GR hWh) Nummer: 4007	Agendapunt: 4

DB: Ja 09-01-2024	BPL: Nee	FAZ: Ja 24-01-2024	VVSW: Nee	AB: Ja 07-02-2024

Opsteller: Pim Schriemer, (0598) 69 3805 Personeelszaken, Financiën en Bedrijfsvoering	Opdrachtgever: Harm Küpers	Portefeuillehouder: Jakob Bartelds

Ondersteuning van de afdeling: ☐ Technisch ☐ Juridisch ☐ Financieel ☒ Staf ☐ Communicatie ☒ ICT / Beveiliging

Externe betrokkenen: Het Waterschapshuis	Reden: Verzoekt de algemene besturen van de deelnemende waterschappen om toestemming voor wijziging van de GR hWh.

Samenvatting: Per 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr) gewijzigd. Binnen twee jaar na 1 juli 2022 moeten gemeenschappelijke regelingen volledig aan de gewijzigde Wgr voldoen. Voordat tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling het Waterschapshuis (GR hWh) kan worden overgegaan moet aan de algemene besturen van de deelnemende waterschappen toestemming worden gevraagd over de concept gewijzigde regeling.

Duurzaamheidsparagraaf: Nee

Begrotingsaspecten: Nee

AB-voorstel: - Toestemming verlenen tot wijziging van de GR hWh. - De GR hWh informeren over het toestemmingsbesluit tot wijziging van de GR hWh.

Bijlagen: 1. Brief hWh aan DB-en waterschappen vaststelling gewijzigde GR hWh d.d. 11 december 2023;2. AB hWh voorstel wijziging GR hWh 20231211 d.d.23 november 2023;3. Gewijzigde GR hWh – wijzigingen zichtbaar 20231211;4. Gewijzigde GR hWh – Schoon 202312115. Artikelsgewijze toelichting op gewijzigde artikel GR hWh def 20231211

Besluit/opmerkingen bestuur:

Paraaf secretaris-directeur:

Inleiding

Ten gevolge van de Wet van 15 december 2021 tot wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en enige andere wetten in verband met het versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen (Stb. 2022, 18) is de Wgr met ingang van 1 juli 2022 gewijzigd. Deze wet strekt ertoe de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen en de kader stellende en controlerende rol van gemeenteraden, provinciale staten en algemene besturen van waterschappen bij gemeenschappelijke regelingen (GR) te versterken.

Binnen twee jaar na 1 juli 2022 moeten gemeenschappelijke regelingen volledig aan de gewijzigde Wgr voldoen. De wet vraagt een aantal principiële keuzes van de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling het Waterschapshuis (GR hWh), die hierna onder de onderbouwing van de beslispunten nader zullen worden toegelicht.

Ter uitvoering van het wijzigen van de GR hWh is het algemeen bestuur van het waterschap op de AB vergadering van 4 oktober 2023 (bestuursvoorstel 3892) in de gelegenheid gesteld om een zienswijze te geven over het doorvoeren van een aantal wijzigingen in genoemde gemeenschappelijke regeling als gevolg van de gewijzigde Wet gemeenschappelijk regelingen.

De constatering is dat er geen zienswijzen door het algemeen bestuur van het waterschap Hunze en Aa's zijn ingediend en dat thans wordt voorgesteld om toestemming te verlenen voor het doorvoeren van de voorgestelde wijzigingen. De toestemming kan alleen worden onthouden wegens strijd met de wet en het algemeen belang.

Doel

De wijziging van de Wgr heeft als voornaamste doelstelling de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen te versterken. Dit geschiedt via een versterking van de kaderstellende en controlerende rollen van (in ons geval) de algemene besturen van de waterschappen.

Zienswijzen

In totaal hebben 17 waterschappen een zienswijze ingediend. Bij 4 waterschappen vindt de besluitvorming binnen het algemeen bestuur plaats na de zienswijzentermijn die liep 20 oktober. Dit maakt de planning niet anders. Een reactienota met de individuele toelichtingen per waterschap is opgenomen in bijlage 2 bij dit bestuursvoorstel (*AB hWh voorstel wijziging GR hWh 20231211*).

De inhoudelijke reacties van de deelnemende waterschappen zijn hieronder samengevat weergegeven.

Uittreding:

Verduidelijking van de financiële verplichtingen bij uittreding, omdat dit op meerdere manieren te interpreteren is. In artikel 49 lid 6 staat dat binnen zes maanden nadat de definitieve kostenberekening is vastgesteld het uittredende waterschap zijn financiële verplichtingen moet nakomen. In artikel 49 lid 3 staat dat het uittredende waterschap de eerste 5 jaren na uittreding jaarlijks een bedrag moet betalen. Volgens de eerste manier betreft het een eenmalige betaling en volgens de tweede manier betreft het vijf keer een betaling.

De uittredingskosten zijn erg hoog. Als een waterschap uittreedt, dan betaalt het waterschap in feite nog 300% van de instandhoudingskosten, gerekend over een periode van vijf jaar. Er is geen onderbouwing opgenomen hoe de staffel, zoals in artikel 49, lid 3, tot stand is gekomen.

Participatie:

In het voorstel wordt de indruk gewekt dat ingezetenen en betrokkenen altijd betrokken worden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid. In het voorstel wordt het enigszins genuanceerd, maar dit kan tot discussie leiden als het niet duidelijk is op welke gronden een selectie wordt gedaan. Daarom wordt voorgesteld artikel 15 algemener op te stellen. Hierdoor krijgt het bestuur de ruimte om te besluiten inspraak te verlenen.

Loden deuren:

In de huidige regeling wordt een onderscheid gemaakt tussen de instandhouding, de programma's en de projecten. Tussen deze drie onderdelen staan zogenaamde "loden deuren". Deze driedeling staat het integraal verantwoordelijkheid dragen door het algemeen bestuur van Het Waterschapshuis in de weg. Het verzoek is met voorstellen te komen om de gemeenschappelijke regeling aan te passen zodat invulling wordt gegeven aan het doel van de gewijzigde Wgr, namelijk het versterken van de kaderstellende en controlerende rol van de algemene besturen van de waterschappen.

Tegenstrijdigheid artikel 14 en de toelichting:

In artikel 14 zijn de besluiten opgenomen waarover een zienswijze zal worden gevraagd. In de toelichting op artikel 14 staat onder meer dat in het dienstverleningshandvest is opgenomen op welke wijze en tegen welke kosten deelnemers kunnen stoppen met het afnemen/participeren in programma's en projecten. Dit kan invloed hebben op de financiën van de desbetreffende programma's en projecten en dus op de bijdragen die de achterblijvende deelnemers moeten betalen. Het waterschap dat stopt met een programma of project moet nog bijdragen in de kosten. Dit staat niet in artikel 14. Een toelichting die niet overeenkomt met de regeling, wekt verwarring op.

Afdoening zienswijzen:

Het Waterschapshuis reageert niet inhoudelijk op ingediende zienswijzen, ongeacht het onderwerp. In de gemeenschappelijke regeling dient een procedure opgenomen hoe omgegaan moet worden met zienswijzen.

Aanpassing ontwerpregeling n.a.v. de zienswijzen

Naar aanleiding van de ingediende zienswijzen wordt voorgesteld de ontwerpregeling op twee onderdelen aan te passen. Het betreft de participatie van ingezetenen en belanghebbenden (artikel 15 lid 1) en de uittreedsom (artikel 49). Echter zijn dit geen inhoudelijke wijzigingen maar een duidelijkere verwoording van deze artikelen.

Artikel 15 – Participatie van ingezetenen en belanghebbenden

De indruk wordt gewekt dat ingezetenen en belanghebbenden altijd worden betrokken bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid. In het voorstel wordt dit genuanceerd. Dit kan tot discussie leiden als niet duidelijk is op welke gronden een selectie wordt gedaan. Het voorstel is artikel 15 algemener op te stellen, zodat het algemeen bestuur de ruimte krijgt te besluiten inspraak te verlenen. Om interpretatieverschillen te voorkomen wordt artikel 15, eerste lid, gewijzigd met inachtneming van de beleidsarme taak van hWh (zie toelichting op het artikel).

Het algemeen bestuur kan besluiten bij de voorbereiding, uitvoering of evaluatie van de door hem geselecteerde en bij de agenda van het algemeen bestuur gevoegde stukken, inspraak te verlenen in overeenstemming met artikel 10, zevende en achtste lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Artikel 49-uittrekking

De betalingsregeling bij uittrekking kan op twee manieren gelezen worden, op grond van het zesde lid betreft het een eenmalige betaling en op grond van het derde lid betreft het vijfmaal een betaling. Het zesde lid is per abuis blijven staan en heeft betrekking op de huidige regeling. Het zesde lid kan vervallen, onder vernummering van de leden 7 t/m 9 in de leden 6 t/m 8.

Wijzigingen GR hWh

Belangrijkste wijzigingen van de GR hWh zijn:

- Artikel 14: In de GR hWh kunnen een aantal besluiten worden aangewezen waarover, voordat deze worden genomen, aan de algemene besturen van de waterschappen om een zienswijze wordt gevraagd. Voorgesteld wordt om dit te laten gelden voor het vaststellen of wijzigen van het dienstverleningshandvest en het vaststellen of wijzigen de bijdrageverordening.
- Artikel 15: In de GR hWh moet een bepaling worden opgenomen over participatie door ingezetenen en belanghebbenden bij de voorbereiding, vaststelling en uitvoering van beleid
- Artikel 21 en 24: Hier wordt bepaald dat er geen besluiten van het dagelijks bestuur c.q. de voorzitter zijn waarvoor de algemene besturen van de waterschappen een zienswijze kunnen indienen.
- Artikel 32, 6e lid, artikel 35, 3e lid en 38, 3e lid: In de GR hWh moet worden bepaald op welke wijze het bestuur van de Gr inlichtingen verstrekt aan de algemeen besturen van de waterschappen.
- Artikel 39, 2e lid wordt geschrapt. De SAW is vervallen en daarvoor in de plaats is de CAO Werken voor waterschappen gekomen.
- Afdeling 2: De begroting en afdeling 3: De jaarrekening: In de betreffende artikelen zijn de uiterste wettelijke termijnen opgenomen voor zienswijzeperiode begroting, toezending van begroting aan gedeputeerde staten, toezending voorlopige jaarrekening aan de algemene besturen van de waterschappen.
- Artikel 44, 5e lid: Hier wordt invulling gegeven aan de wettelijke verplichting om de algemene besturen van de waterschappen in kennis te stellen van de reactienota op de zienswijzen t.a.v. begroting.
- Artikel 48: Hier wordt invulling gegeven aan de wettelijke verplichting om de algemene besturen van de waterschappen om een zienswijze te vragen over het besluit tot toetreding van een waterschap tot de GR hWh.
- Artikel 49: Op grond van de Wgr is het verplicht in de GR hWh een bepaling op te nemen waaruit duidelijk wordt welke gevolgen het uittreden van één of meer waterschappen heeft voor het vermogen van de Gr en het vermogen van de deelnemende waterschappen.

Aangezien in de bijlagen bij dit voorstel de wijzigingen van de GR hWh, inclusief een artikelsgewijze toelichting op de gewijzigde GR hWh zijn weergegeven, wordt een nadere onderbouwing van de gewijzigde onderdelen op deze plaats niet nodig geacht.

Procedure toestemming en instemming

Thans dient de bestuurlijke procedure voor toestemming en instemming binnen de waterschappen te worden doorlopen, zodat het Algemeen bestuur hWh op 25 april 2024 kan besluiten de GR hWh definitief te wijzigen. Op grond van artikel 46 van de huidige GR hWh kan wijziging plaatsvinden, nadat het algemeen bestuur hWh hiertoe bij volstreekte meerderheid heeft besloten. Een lid kan in het algemeen bestuur slechts voor wijziging stemmen, indien hij hiervoor de instemming van het dagelijks bestuur van het waterschap, dat hem heeft aangewezen, heeft verkregen. Het dagelijks bestuur kan deze instemming pas verlenen na verkregen toestemming van het algemeen bestuur van het waterschap als bedoeld in artikel 50, vierde lid, van de Wgr.

Voorstel

- Toestemming verlenen tot wijziging van de GR hWh.
- De GR hWh informeren over het toestemmingsbesluit tot wijziging van de GR hWh.

namens het dagelijks bestuur,

Harm Küpers
secretaris-directeur

Geert-Jan ten Brink
dijkgraaf